

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Legea cvinevenalelor

În casa magnaților.

Vorbirea pe care a rostit-o P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, în ședința de Mercuri a casei magnaților, la discuția asupra legii despre cvinevenalele preoților, a fost următoarea:

*Excelența Voastră, dle președinte!
Ilustri magnați!*

Cu acest prilej n'am de gând să mă ocup cu întreg complexul chestiunii referitoare la întregirea venitelor preoțești din partea statului, ba vreau să las la o parte și dispozițiile jignitoare ce se cuprind atât în art. de lege XIV din 1898, cât și în articolul XIII din 1909, față de preoțimea noastră, și față de drepturile autonomiei noastre bisericești.

Nu voin critica deci cu acest prilej lacunele menționatele legi, nici chiar în ce privește pe capelani și pe parohii-protopopi, fiindcă am avut onoarea să arăt eu alt prilej ilustrilor magnați aceste lacune. De astădată vreau să reflectez exclusiv la dispozițiile legii puse acum în discuție, pe cari le consider ca jignitoare din punctul de vedere al bisericii și al intereselor preoțimei noastre.

Înainte de toate regret, că repetata dorință arătată de corpul episcopesc al bisericii noastre, ca înaltul guvern să-i asculte părerea ori de câte ori se elaborează proiecte de legi, cari ating și interese bisericești, — nici cu prilejul componerii acestui proiect de lege nu a fost luată în considerare, și astfel eu ca membru al corpului episcopesc sunt adus în situația foarte delicată de a fi nevoit aici în fața ilustrilor magnați să dau expresie nedumeririlor mele față de acest proiect de lege și să arăt dispozițiile lui nespuse de jignitoare pentru biserica mea și pentru preoții acestei biserici.

*Excelența Voastră, dle președinte!
Ilustri magnați!*

Cu adâncă durere trebuie să constat, că acest proiect de lege a umplut de amărăciune sufletul preoților bisericii mele. De ani de zile această preoțime așteaptă cu paciență și încredere ameliorarea stării ei materiale, iar acum după o lungă așteptare e silită a se convinge, că toate speranțele i-au fost zadarnice.

Putea-va cineva să nege legitimitatea nemulțămirei și amărăciunii acestei preoțimi, dacă va lua în considerare fie și numai împrejurarea, că câtă vreme art. de lege XIV din 1913 stabilește maximul salariului învățătorilor dela școlile populare, afară de banii de cvartir, în 3200 cor., actualul proiect de lege proiectează maximul pentru salarizarea preoților numai în 3000 de coroane?

Nemulțămirea și amărăciunea preoților e cu atât mai motivată, cu cât și la aceste 3000 de cor. numai puțini preoți vor ajunge, fiindcă în urma proiectului de lege din discuție o foarte considerabilă parte a

preoțimei, preoții cu pregătire inferioară, nu se împartășesc deloc de cvinevenale, ei ei, oameni de familie, sunt lăsați cu venitele lor de 800 cor., din care sumă în stările actuale li-e absolut imposibil să poată trăi, li-e absolut imposibil să-și susțină familia și să-și susțină copiii la școală.

Această dispoziție a legii e foarte jignitoare pentru preoții noștri cu pregătire inferioară, nu numai pentru că numărul lor e foarte mare, dar și pentru că biserica noastră gr.-or. română are peste 1000 de preoți, cari după terminarea a 7 și 6 sau cel puțin 4 clase medii și după terminarea cursului preparandial au ascultat și cursul teologic de 3 ani. și astfel ei în tot cazul au calificare ca și învățătorii școalelor populare.

Considerând acestea, e lucru ușor de înțeles că acești preoți sunt cei mai jigniți prin faptul, că sub presiunea stărilor schimbate întregirea de venit stabilită în art. de lege XIV din 1898 se intenționează a se urca prin cvinevenale, iar pe ei, oameni cu familie, și astfel cei mai avizați la ajutor, proiectul de lege pur și simplu li desconsideră, fără ca ei să fi meritat prin ceva un astfel de tratament.

Marea jignire ce se aduce preoțimei prin §-ul 2 al acestui proiect de lege nicidecum nu este reparată prin §-ul 9 al menționatului proiect de lege, care în cazuri echitabile prevede ajutor și pe seama preoților cu pregătire inferioară și a capelanilor cari au un serviciu de peste 5 ani, — și numitul paragraf nu repară și nu poate să repare această jignire nici pentru motivul, fiindcă în sensul textului și spiritului acestui paragraf, legea nu oferă acestora nici un fel de asigurare, ci ameliorarea situației lor materiale se face pendentă de schimbarea nesigură a împrejurărilor, câtă vreme și acești preoți, în baza serviciilor prestate, atât bisericii cât și statului, contează și pot să conțeze la cel puțin atâta, ca și în privința cvinevenalelor să fie împartășiți cel puțin în raportul întregirii venitelor de care se bucură în baza art. de lege XIV din 1898.

Paragraful 4 al art. de lege stabilește 5 cvinevenale de câte 400, 800, 1000, 1200 și 1400 cor. așa, că preotul care până acum se bucură de un venit de 1600 cor., după un serviciu de 25 ani să poată ajunge la un venit maximal de 3000 cor.

Cetind acest paragraf într'adevăr ai putea crede, că fiecare preot cu calificare superioară după un serviciu de 25 ani va avea un venit de 3000 cor. Această situație, după combinația mea, susțâ însă numai față de o foarte neînsemnată parte a preoțimei, câtă vreme cei mai mulți preoți cu calificare superioară nici când nu vor ajunge în situație să se bucure de un venit de 3000 cor., ba majoritatea acestor preoți tocmai în baza proiectului de lege despre cvinevenale nici când nu se va împartăși de cvinevenale.

Paragraful 5 al acestui proiect de lege expune expres, că „cvinevenalele primite în înțelesul acestui proiect,

plus suma întregirilor stabilite în articolii XIV și XIII ai legilor din 1898 și 1909, nu pot fi mai mari decât triplul venitului net fasonat de preoți în baza legilor citate”.

Că unde ne duce această dispoziție a proiectului prezent fie-mi permis, ilustri magnați, să o ilustrez prin expunerea următoarelor împrejurări faprice.

Pe întreg teritoriul diecezei gr.-or. române de Arad în prima jumătate a anului 1913 s'au împartășit de congruă 499 preoți. Dintre aceștia numai 28 preoți sunt, al căror venit ajunge, sau trece peste suma de 1000 cor.; astfel numai acești 28 de preoți ar ajunge la maximum-ul venitelor, adică la un venit de 3000 coroane, și pot ajunge și următorii lor în aceste parohii, dacă toți ar avea în viitor calificarea superioară. Venitul curat al altor 57 de preoți variază între 600 și 900 cor., așa dară aceștia dacă vor avea calificarea superioară, vor ajunge la un venit de 1800, până la 2800 cor. Ceilalți, adică 414 preoți, au un venit curat al cărui triplu nu trece peste suma de 1600, cor. și astfel toți aceștia, chiar și dacă ar avea calificare superioară nu vor căpăta nici un filer ca cvinevenal, — și așa e și în celelalte dieceze. De aci urmează, că urcarea venitelor preoțești, contemplată pe baza acestui proiect de lege, pentru marea majoritate a preoților români e absolut ilusorie.

Este foarte jignitor și pentru drepturile autonomice ale bisericii noastre alineatul al 5-lea al paragrafului 10 din acest proiect care alineat dispune, că dacă ministrul de culte și instrucțiune publică recunoaște de motivată înființarea vreunui nou post de preot, atunci poate stipula, ca un anumit cvotient al sumei cvinevenalelor să-l presteze biserica, precum și faptul, că serviciul prestat de respectivul preot înainte de această recunoaștere nu socotește nimic la calcularea cvinevenalelor.

Această dispoziție jignește pe de-o parte drepturile autonomice ale bisericii noastre, deoarece impune impozite comunelor noastre bisericești, la ce înaltul guvern n'are nici un drept legal, de altă parte face imposibil faptul, ca un preot care beneficiază deja de cvinevenal să poată ocupa un astfel de nou post preoțesc, — ceea ce nu numai că scoate din vigoare drepturile câștigate deja, dar face imposibilă însăși considerarea intereselor de serviciu preoțesc.

Din toate aceste reiese clar, că proiectul din discuție nu numai că nu înseamnă o ameliorare, generală și egală, ci de-a dreptul e foarte jignitor pentru interesele preoțimei, desconsiderând însuși scopul pentru care a fost creiat anume, adică regularea venitelor preoțești, și pe lângă aceea taie adânc în drepturile autonomice ale bisericii noastre, drepturi asigurate prin legi.

Propun deci tocmai pentru acest motiv și rog, atât pe Ex. Sa dl ministru de culte, cât și pe Ex. Sa

dl prim-ministru, să aprecieze nedumeririle mele, pe carile-am arătat aici. În primul rând îi rog să binevoiască a schimba paragraful al doilea din proiectul din discuție în sensul, ca cel puțin în raportul venitelor stabilite în art. de lege XIV din 1898 să se împartășască de cvinevenale fărăosebire de confesiune, fiecare preot și capelan, cari s'au împartășit și până aci de întregirea venitelor pe baza articolelor de lege XIV și XIII ai legilor din 1898 și 1909, și să binevoiască a permite schimbarea în acest senz și a celorlalți paragrafi, în care caz natural, că atât paragraful 5 cât și paragraful 9 vor fi pe deplin înlăturați. Rog mai cu seamă, că alineatul al 5-lea al paragrafului 10 să fie pe de-a întregul înlăturat.

Cu patriotică sinceritate, pe care mi-o inspiră demnitatea mea de episcop, mă întorc spre Ex. Sa dl ministru de culte și instrucțiune publică, și spre Ex. Sa dl prim-ministru, rugându-i și atrăgându-le atențiunea asupra faptului, să nu îngăduie ca acest proiect să amărase și mai mult prin dispozițiile sale preoțimea românească din patrie, care și altfel nu este de invidiat, ci se binevoiască a face și acestei preoțimi posibilă purtarea sarcinilor cerute pentru câștigarea unei calificări superioare pe seama copiilor lor, atât în interesul lor, cât și în interesul bine priceput al statului. (Aprobări).

Iar dacă relațiile financiare ale statului nu ar permite deocamdată regularea justă și echitabilă a acestei chestiuni, mai bine să înlăturăm întreagă chestiunea aceasta, iar înaltul guvern să-și retragă acest proiect de lege.

Întreagă populația acestei țări dorește pacea. E un interes deosebit al statului, ca să se creeze între înaltul guvern și românimea din patrie o armonie și înțelegere în scopul unei conlucrări eficace.

Niciodată nu a dat istoria o ocasiune mai favorabilă pentru aceasta, decât în împrejurările de față, și înțeleptul conducător al patriei, Ex. Sa dl prim-ministru, se va face vrednic de o veșnică recunoștință a patriei, dacă marelui opere inițiate de dânsul îi va da o soluție fericită. O piedecă în calea rezolvării acestei probleme e și proiectul de față. În interesul acestui mare scop rog deci modificarea acestui proiect, sau luarea lui dela ordinea zilei.

După Preasfinția Sa, care a început discuția asupra proiectului de lege despre cvinevenalele preoțești, a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul Dr. Miron E. Cristea al Caransebeșului și a rostit cuvântarea, pe care o vom publica în întregime în numărul viitor.

Notăm, că modificări nu s'au făcut în legea despre cvinevenalele preoților; dar ministrul de culte a declarat, că ajutorul care s'a dat și până acuma preoților cu calificare inferioară, îl va da și în viitor, căutând, ca ajutorul să fie urcat, imediat cum permite situația financiară a țării.

Un alt semicentenar.

Dieta Ardealului dela 1863.

I.

În numărul 37 al ziarului nostru am vorbit despre congresul politic-național al Românilor ardeleni, ținut în Dumineca Tomii din anul 1863 aici, în Sibiu, iar de astădată venim să vorbim despre un alt eveniment, și mai mare, întâmplat tot înainte de cincizeci de ani: despre *dieta Ardealului*, convocată pe 1 Iulie nou 1863 la Sibiu.

Năzuințele puse la anul 1861 din partea Românilor din Ardeal, ca să se permită convocarea dietei Ardealului, au ramas atunci fără rezultat. Realizarea acestei dorințe a Românilor a fost zădărnicită din partea organelor înalte ale statului, cari s'au opus chiar și Coroanei, din partea căreia se dădă învoirea prealabilă pentru convocarea dietei.

Dar aceea ce nu s'a putut face la 1861, s'a făcut cu totul pe neașteptate la 1863. Dieta Ardealului a fost convocată, fără ca de astădată se fi cerut Românilor de nou convocarea ei. Români ardeleni se aflau încă întruniți în congresul lor național-politic, când Maiestatea Sa, Monarhul, a scris, cu datul 21 Aprilie 1863, rescriptul împărătesc, prin care dieta Ardealului era convocată pe 1 Iulie nou 1863 la Sibiu.

Lucrul s'a făcut deci cu grăbire. Iar grăbirea cea mare era motivată de împrejurarea următoare: Senatul imperial era întrunit la Viena, dar era manc, pentru că din el lipseau reprezentanții Ungariei, ai Croației, și în parte și ai Boemiei. S'a aflat deci de necesar, ca barem Ardealul se fie reprezentat în senat. Și cum dieta avea să aleagă pe reprezentanții din senatul imperial, s'a convocat în scopul acesta dieta Ardealului.

Rescriptul împărătesc, referitor la convocarea dietei Ardealului, a fost publicat în foaia oficială dela Viena și a fost trimis spre executare guvernului din Cluj, împreună cu legea provisorie electorală, după care aveau să fie efectuate alegerile dietale în Ardeal.

Acest rescript, memorabil pentru toate timpurile, datat din 21 Aprilie 1863, avea următoarea textură:

"Noi, Francisc Iosif I, din grația lui Dumnezeu împărat al Austriei, rege apostolic al Ungariei, rege al Boemiei, Lombardiei și Venetiei, al Galiției, Lodomeriei și Italiei, Arhiduce al Austriei, Mare principe al Transilvaniei, comite al Securilor, etc. etc.

Ilustri, reverenți, nobili, magnifici, spectabili, de bun gen născuți, onorabili, prudenți și circumspecți, iubiți credincioși ai noștri!

Insufletit de dorința de a vedea regulate afacerile marelui nostru principat Transilvania prin dieta proprie, spre mulțămirea tuturor popoarelor locuitoare într'ansul, ear determinațiunile din 20 Octomvrie 1860 și 26 Februarie 1861, despre relațiunile de drept de stat ale acestuia către întreaga monarhie a le vedea duse la îndeplinire, după intențiunea noastră mai de multe ori manifestată:

Ne aflăm îndemnați a convoca dieta marelui nostru principat Transilvania pe 1 Iulie a. c. la Sibiu, și în lipsa altei baze legiuite și practicabile a emite pentru astădată ordinea dietală și de afaceri, care urmează.

Totodată am ordonat, ca dietei acesteia să i se prezenteze proiecte de lege asupra următoarelor:

1. Despre efectuarea (Durchführung) egalei îndreptățiri a națiunii române și a confesiunilor ei.

2. Despre întrebuintarea celor trei limbi usuate în țară, în afacerile publice oficiale.

3. Despre compunerea și regularea dietei.

4. Despre definitivă regulare a modului de a trimite marele nostru principat Transilvania reprezentanți în senatul imperial.

5. Despre modificările necesare în împărțirea politică a țării, pentru mijlocirea unei administrațiuni mai ușoare și mai regulate, chiar și cu privire la justiție.

6. Despre regularea administrațiunii publice.

7. Despre regularea justiției.

8. Despre organizarea judecătoriilor, și în special despre crearea unui for judecătoresc de a treia instanță.

9. Despre întregirile și esplicările necesare cu privire la determinațiunile din patenta noastră împărătească dela 21 Iunie 1854.

10. Despre introducerea cărților funduare.

11. Despre ridicarea unei bănci ipotecare.

Când îndrumăm prin aceasta pe regecul nostru guvern să publice îndată cum se cade, ordinea provisorie dietală alăturată, emisă din partea noastră, îl provocăm, ca pentru convocarea dietei și efectuarea alegerilor deputaților la dietă să facă fără amănare pregătirile de lipsă și se vegheze, ca acelea se fie observate cu acurateță.

Căroră de altcum rămânem ne-schimbă binevoitor, cu favoarea și grația noastră ces. reg. ca principe al țării. Dat în capitala și reședința noastră Viena, în douăzecișunu Aprilie, anul unamieoptșezecșezeci și trei, al împărăției noastre al cincisprezecelea. Francisc Iosif m. p. Francisc conte Nadasdy m. p. La propriul mandat preainalt al M. Sale ces. reg. apostolice: Francisc de Reichenstein m. p."

Dintre popoarele Ardealului, Maghiarii și Secuii au luat act cu multă supărare despre acest rescript împărătesc. Și nu fără motiv, pentru că ei aveau se peardă tot ce au clădit la 1848 Sașii l-au primit cu o oarecare impasibilitate, fiindcă ei n'aveau nici se peardă, nici se căștigate. Numai Românii l-au primit cu bucurie, pentru că poporul român din Ardeal, după multe secole, acum întâiașidată a fost chemat la colaborare parlamentară, împreună cu celelalte națiuni, întru clădirea și asigurarea viitorului propriu și al patriei comune.

Știau Românii ardeleni, că dieta aceasta pentru ei a fost convocată, și din momentul publicării rescriptului împărătesc își vedeau visul realizat, dorințele împlinite și viitorul pus pe temelii sigure și durabile. Vedeau realizată recunoașterea și inarticularea națiunii conlocuitoare din marele principat al Ardealului, cu drepturi egale și cu datorințe egale.

Știau însă Românii și aceea, că ei singuri nu vor putea face, ca egala îndreptățire se fie estinsă în mod durabil și asupra lor, în măsura în care ei o doresc și în care li se compete amăsurat jertfelor aduse de veacuri pentru apărarea patriei și a tronului. Dar erau siguri, că reprezentanții celorlalte națiuni conlocuitoare nu le vor pune pedeci, ci le vor înlesni ajungerea la dorința veche. Contau cu siguranță la sprijinul Sașilor și așteptau să li se dea ajutorul necesar și din partea Maghiarilor și a Securilor, cari de la 1848 încoace se lăudau mereu cu liberalismul, pe care ziceau că-l vor manifesta în cea mai mare măsură față de naționalitățile nemaghiare în case că li se va

da de nou puterea avută mai înainte și dreptul de a guverna ei țara.

Erau deci în drept Românii să aștepte, atât de la Maghiari și Secui, cât și dela Sași, probe de iubire frățescă, semne, că este voință, ca mult buciunata egalitate și frățietate să fie prefăcută în faptă față de poporul român din Ardeal, pentru a-l convinge, că nu numai cuvinte plăcute și fermecătoare se rostesc în jurul liberalismului, ci oamenii vreau să fie în realitate drepti acolo unde dreptate se cere.

Chiar mai mult. Așteptau Românii ca pentru recunoașterea și inarticularea în lege a națiunii și a confesiunilor române, înșiși Maghiarii se iee inițiativa, cuvenindu-se lor primul cuvânt, ca celor mai de mult investiți cu drepturi politice în Ardeal, ceea ce ar fi fost o dovadă neîndoielnică, că nobila națiune maghiară cu drag ridică pe sora mai tineră pe treapta pe care ea se află și cu drag împartecunațiunea română drepturile avute.

În speranța legată de Sași Românii ardeleni nu s'au înșelat, pentru că Sașii intrați în dieta Ardealului nu s'au opus dorinței lor de a fi recunoscuți de a patra națiune politică a țerii.

Din contră au sprijinit toate năzuințele de ași asigura Românii viitorul, și cu prevenire au căutat să li se îplinească dorințele. S'au înșelat însă în așteptările legate de Maghiari și Secui, pentru că reprezentanții acestor două națiuni din Ardeal n'au intrat de loc în dietă, ci s'au pus pe terenul *resistenței pasive*, din motivul, că Transilvania e unită cu Ungaria prin legi sancționate, prin urmare nu mai poate avea dietă proprie. Astfel pe lângă toate simpatiile ce manifestau în presă față de Români, n'au fost puși Maghiarii și Secuii în poziția de a putea da și ei Românilor sprijinul, pe care dacă intrau în dietă, sigur că nu l-ar fi denegat.

Un lucru are să fie bine stabilit, anume, că Românii ardeleni nu se pregăteau să ceară dela dietă privilegii extraordinare, ori cine știe ce sacrificii mari, ci numai aceea după ce de veacuri au înșătat: *dreptate*. Cu toate că formau majoritatea absolută a populațiunii țării, prin urmare din sarcinile și jertfele cerute pentru patrie în bani și sânge ei dădeau mai mult decât toate celelalte națiuni la olaltă, nu și frământau capul cu cererea de drepturi mai mari și mai multe decum puteau să aibă celelalte popoare din țară, ci numai o singură dorință aveau: să fie egali cu ele în toate. Nu doreau supremația asupra celorlalte națiuni, dar nu voeau se rămână nici ei mai mult în jugul supremației altora. *Perfecta egală îndreptățire* era idealul Românilor din Ardeal în zilele publicării rescriptului împărătesc referitor la convocarea dietei lor, ideal de mult urmărit, iar acum aproape de a fi realizat.

În jurul acestei egale îndreptățiri păreriile însă s'au fost diferențiat. Erau Români, cari așa înțelegeau egala îndreptățire, că precum Sașii își au teritoriul lor național, și Săcuii asemenea, ear Maghiarii stăpânesc comitatele și orașele, să se separeze și pentru Români o parte de țară, care să fie *teritor românesc*, proprietatea exclusivă a Românilor, cu instituțiuni proprii românești, cu căpetenie proprie națională, numit *voevod*, ori *ban*, ori altcum.

Interpretarea în modul acesta a egalei îndreptățiri n'a aflat însă răsunet la cei cu judecată mai calmă dintre fruntașii națiunii române din Ardeal, și părerea acestora a ajuns biruitoare; pentru că ziceau ei, scopul Românilor nu poate

să fie acela de a vătăma ori stirbi drepturile de mai înainte ale națiunilor conlocuitoare, ear dacă s'ar forma teritor românesc în Ardeal, de fapt ar fi scurtate toate națiunile neromâne ale Ardealului, pentru că noul teritor nu s'ar putea forma altcum, decât luându-se dela fiecare câte ceva.

D'n frământările politice ale Românilor avute după convocarea dietei Ardealului a eșit deci învingătoare ideea, că egala îndreptățire e perfectă dacă ea vine decretată cu privire la întrebuintarea limbii în școală, justiție și administrație, până la forurile cele mai înalte, chiar și la guvern, și asigurată și garantată rămâne ea pe calea aceasta chiar și fără a dispune Românii de teritor separat național.

Astfel, cu idei clare, cu dorințe bine stabilite au intrat Românii ardeleni, acum întâiașidată, în lupte electorale, pentru a scoate din urnă pe aceia, cari aveau să susțină în dietă ideile lor și să aperse acolo interesele, drepturile și aspirațiunile poporului român din Ardeal. Cu aceste idei clare au intrat apoi aleșii poporului în dietă, unde dorințele Românilor au fost realizate. Au mers la urnă Românii și au intrat în dietă aleșii lor cu credința în puterile lor proprii și în sfințenia cauzei pe care au apărât-o cu energie și tenacitate și în trecut, și în firma convingere, că acum viitorul națiunii române din Transilvania e asigurat pentru toate timpurile și pentru toate eventualitățile.

Dar, durere, n'a fost dat să fie așa!

Incheierea anului la seminar.

Sibiu, 30 Iunie n.

La seminarul „Andreian” din Sibiu incheierea solemnă a anului școlar s'a făcut eri, Duminecă, în 16 Iunie vechiu, în ziua morții marelui Arhiepiscop și Mitropolit Andrei baron de Șaguna.

Sfânta liturgie în catedrală a ce'e-brat-o P. C. Sa, Protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, asistat de presbiterii Dr. A. Crăciunescu și Dr. V. Stan, apoi de diaconul Dr. Ioan Felea, iar după cetirea obicinuitei rugăciuni de mulțumire pentru incheierea anului școlar, s'a celebrat parastas pentru odihna sufletului Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei baron de Șaguna, prin Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, asistat de Preacuvioșii Lor Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit, vicar arhiepiscopesc și Dr. Eusebiu R. Roșca, Protosincel, director seminarial, de presbiterii Dr. A. Crăciunescu și Dr. Vasile Stan, profesori seminariali și de diaconii O. Costea și Dr. Ioan Felea.

Eleii seminarului, corpul profesoral și un număr public s'a întrunit apoi la orele 11 în sala pentru festivități a seminarului, unde s'a ținut serbarea incheerii anului școlar.

În curând a sosit și Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, însoțit de P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc, și a fost primit cu sgomotoase aclamări.

Corul seminarial intonează o cântare bine cescută, sub conducerea dlui profesor T. Popoviciu, iar domnul profesor Dr. Pavel Roșca rostește un frumos discurs festiv, ascultat cu multă atențiune. A vorbit despre misiunea celor ce părăsesc acum institutul și despre necesitatea de a fi pătrunși de importanța misiunii lor. Vom publica discursul în întregime.

Domnul director Dr. E. R. Roșca comunică rezultatul clasificărilor de finea anului, cetește numele celor ce au se repeteze cursul, apoi mulțamește Escelenței Sale, I. P. Sfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan pentru îngrijirea părintească dată institutului și în cursul anului espirat și pentru participarea la serbarea prezentă, mulțamește P. C. Sale Arhimandritului Dr. Ilarion Pușcariu pentru ostenelele avute, pentru paciența și interesul manifestat întru conducerea cu multă pricepere a examenelor de finea anului la secția teologică, asemenea și dlui Dr. G. Proca, secretar și asesor consistorial, care a condus examenele finale la secția pedagogică, ambii ca comisari consistoriali, în fine mulțamește publicului asistent pentru interesul arătat față de institut și adresând câteva cuvinte frumoase elevilor,

declară închis anul școlar 1912/13 la seminariul „Andreian”.

Escelența Sa, I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu mulțamește domnului director seminarial și domnilor profesori pentru munca prestată în cursul anului încheiat, apoi adresează cuvinte părintești, pline de povețe binevoitoare, elevilor, cari și-au terminat studiile, punându-le la inimă să grijască de luminarea și înaintarea poporului, căruia avem să-i mulțămim toți existența.

Corul seminarial întonează de nou o cântare, și la orele 12 serbarea încheerii anului școlar la seminariul „Andreian” a luat sfârșit.

Incheierea anului școlar la școala de fete.

Sâmbătă la orele 11 s'a făcut în sala festivă a muzeului „Asociațiunii” încheierea anului școlar la școala de fete a „Asociațiunii”. A fost de față delegatul comitetului central al „Asociațiunii”, domnul asesor consistorial Nicolae Ivan, care a presidat examenele, domnul subinspector regesc, corpul didactic, în frunte cu domnul director Dr. Vasile Bologa, și un public numărös, compus în mare parte din dame și din tinerime.

Programa frumoasei serbări publicată în numărul trecut al ziarului nostru, a fost executată cu multă destoinicie, și atât corurile, conduse de d-șoara Delia Olariu, cât și declamanta, dar mai ales pianista, au fost aplaudate cu căldură. A rostit apoi domnul director Dr. Vasile Bologa un frumos discurs de încheierea anului, iar în urmă delegatul comitetului central al „Asociațiunii” domnul asesor consistorial Nicolae Ivan, a adresat elevelor și publicului prezent următoarea cuvântare:

Doamnelor și Domnilor!

On. corp didactic — și iubite eleve!

În vârtejul frământărilor ce se desfășură zilnic sub ochii noștri, ne cade bine să ne oprim la câte o serbare și mai modestă — și încheierea unui an școlar ne-am dat să o socotim de atare.

E serbare, pentru că e o clipă de repaus pentru eleve, pentru profesori și părinți, e moment de reculegere spirituală și materială, ca după vreme să reluăm firul întrerupt azi și să continuăm ducând la bun sfârșit munca culturală închinată progresului neamului nostru dornic de dezvoltare pe toate terenele vieții publice.

Educația femeii române negleasă până în jumătatea a 2-a a veacului trecut a fost observată de înaintașii noștri, și mulțumită străduințelor lor, avem institutul acesta de cultură care în evoluția noastră de dezvoltare ne-a făcut mari și prețioase servicii ridicând nivelul cultural și intelectual al femeii române.

Și dacă anul acesta, al 50-lea dela întemeierea primei Reuniuni de femei s'a putut ține la Brașov primul congres al femeilor române și s'a putut proclama „Uniunea femeilor române”, fără exagerare pot afirma că și școala noastră are, la acest triumf al culturii naționale un merit nedisputabil, pentru că în rândul celor ce au înființat și reprezentat Reuniunile, găsim multe fete ale acestei școli care aici și-au făcut educația și aici au învățat a iubi mai mult limba și literatura românească. Ochii noștri sufletești s'au desfatat văzând programul de muncă desvoltat și încuviințat la Brașov și ne-am oprit cu multă plăcere la concepțiunea fericită cuprinsă în cuvintele: *îngrijirea locașurilor sfinte și dezvoltarea sâmbului religios*, idei mărețe cari se prezintă mai ales la noi azi, ca o inspirație dzeiască, și cari să aseamănă cu peatra cea din unghiu al edificiului culturii noastre viitoare.

Pentru că să mi se ierte — Doamnelor și Domnilor, dar eră un păcat neiertat când la întrunirile noastre românești — în familie și la mesele frunțașilor eram serviți cu servituri de argint, ear în aceeași localitate în biserică, Evangelia cartea vieții Mântuitorului era sdrențuită, lingurița pentru sf. cuminecătura de cositor rugină — și sfânta cruce, simbolul răstignirii, din o bucată de lemn, fără gust artistic și fără preț.

Au simțit se vede însăși femeile române că sunt greșeli și întrelăsări aceste cari înjosec — și luând drept exemplu pe cea mai distinsă femeie română care poartă pe cap coroana de regină, care cu mâna proprie a scris *Evangelia întreagă și o așezat în vestita biserică dela Argeș* — și-au dat cuvântul că stările aceste au să înceteze. — Și dacă și numai acest singur succes am fi avut dela întrunirea din Brașov, el este de o importanță deosebită pentru viața noastră bisericească strâns legată de viața națională și culturală.

Credința mea și a noastră a tuturor este, că femeile române nu se vor opri aci — la lucru de jumătate.

Și mai de preț decât sculele de argint și de aur pentru sfintele altare va fi exemplul ce îl vor da și promit să îl dea

femeile mame desvoltând simțul religios. Mamele vor lua pruncii de mână, i vor duce Dumineca și serbătoarea la biserică, i vor învăța de micuți să laude pe Domnul, — să îl cinstească și să-i se închine ca Celui dela care vine tot darul și toată fericirea.

Făcând așa, plângerea că mulți fi și nepoți ai intelectualilor noștri sunt ușuratici, risipitori, necapabili de o muncă serioasă, vor înceta — vor reînvia virtuțile străbune, cumpătul și moderațiunea — simplitatea și mulțumirea cu puțin, singurele calități cari fericesc pe om.

Înțelegem că bărbatul avocat nu poate merge regulat la biserică, — înțelegem, că bărbatul medic, își cercetează bolnavii, bărbatul funcționar face orele de slujbă, dar femeia, soția lui, tipul cureteniei, tipul blăndeței, tipul cinstei, — nu e permis să lipsească dela rugă și nu e mai ales iertat unei mame, ca să dea un exemplu urt fiilor și fiicelor ei, — căci aceste exemple se resbună mai târziu cu amar.

În programul dela Brașov văd eu desfășurarea unui steag — văd inaugurarea unei vieți noi morale și religioase, văd abandonarea greșelilor vechi, văd premenirea vieții noastre sociale, văd dorul femeii române de a pune pe alte baze mai tari creșterea pruncilor lor — văd o acțiune serioasă care să ne dea puțința de a ne afirma mai cu demnitate ca până aci.

În acest sens îndreptez cuvântul meu, către elevele cari părăsesc institutul, dorind ca în viață să fie conduse de principii altruiste, propoveduit de mântuitorul Cristos tinând cu sfințenie la limbă și la așezămintele noastre — să caute ca din prisos să facă și bine pentru obște și pentru cei avizați la ajutorul lor.

Acesta să fie, tipul cel adevărat al femeii române.

Încheind anul școlar, — țin să mulțumesc corpului didactic pentru zelul și devotamentul cu care și-a împlinit chemarea frumoasă dar grea în slujba acestei școli — și doresc, ca anul viitor școlar să îl putem începe cu puteri înalte și cu dragostea veche pentru acest așezământ.

NOUȚĂȚI.

Alegerea dela Arad. În Arad a fost ales Sâmbătă deputat la dietă domnul prim-ministru conte Tisza István, cu 2470 voturi, față de 1563, date pentru candidatul opoziției, contele Széchenyi Aladár.

Alegere de protopop în Oradea-mare. Prin moartea protopopului Toma Păcălă din Oradea-mare tractul acesta a ajuns în vacanță. Precum aflăm, la 13/26 Iunie a. c. sinodul protopopesco electoral întrunit în Oradea mare, sub conducerea P. O. D. asesor Gh. Tulbure, ca comisar consistorial, a ales de protopop pe singurul candidat, parohul Andrei Horvát, care a obținut toate voturile date, în număr de 61. Al doilea concurent înainte de alegere a repășit.

Adunarea generală a medicilor. În zilele proxime se vor întruni în adunare generală medicii și naturalisții din Ungaria. Locul întrunirii este de astă dată Sibiuul. Pentru lucrările pregătitoare secția medicală a ales de președinte pe profesorul universitar din Budapesta, Iuliu Dollinger; ear de președinte al secției de științe naturale s'a ales Ludovic Ilosvay, profesor la școala politehnică din capitală.

Expoziție grafică de artă bisericească. Reuniunea profesorilor de religie din țara noastră a hotărât să facă o expoziție, în care se vor arăta icoane intuitive cu subiecte din viața religioasă și ilustrațiuni biblice. Ce mai mare parte din materialul artistic al expoziției va fi adus din străinătate, în deosebi din Germania și Anglia, unde acest ram al artei grafice este foarte desvoltat.

Promoție. Dnii Ionel Hosan născut în Viena, Nicolae Porav născut în Craiafalău de pe Câmpie și Ion Orăștean născut în Apoldul-mic au fost promovați doctori în științele juridice la universitatea din Cluj în 26 Iunie nou.

Din cauza unei critice. În parcul băilor dela Baden s'a împușcat actrița vieneză Annie Meissl, din cauza că raportorul teatrel al unui ziar antisemit i-a făcut o critică nefavorabilă, crezând că ar fi evreică. Starea artistei e foarte gravă.

Bulgarii slăbiți. Corespondentul din Salonic al ziarului *Frankfurter Zeitung* scrie, că armata bulgară, care stă în fața trupeilor sârbești, nu mai este puterea aceea războinică și bine pregătită, care era la începutul războiului. Echiparea bulgarilor este defectuoasă. Soldații sunt rău îngrijii și se vede pe danșii că sunt slab nutriți.

Botez la curtea spaniolă. În capela castelului din bagranja, cum se anunță din Madrid, s'a făcut botezul celui mai tiner infante, Ioan, al treilea fiu al regelui Alfonso. Nași au fost regele Carol al României și Maria Terezia, principesă regentă bavareză.

Premiile dela Aspern. Sfârșindu-se concursul aviatic internațional dela Aspern, s'au distribuit premiile obținute. Au câștigat: Perreyon 31.000, Garros 18.900, Illner 18.500, și alții, vre o zece, premii de câte 1500—10.000 coroane. Între cei premiați este și d-șoara Palliers, care a câștigat premiul damelor de cinci sute de coroane.

Earăși inundări. Din Deva se vestește, cu în urma ploilor neîntrerupte Mureșul a inundat o mare parte din hotarul orașului. E mare amărăciunea în popor, deoarece este al treilea an, în care potopul pustiește rodul pământului.

Se întoarce acasă. O știre a ziarului rusesc Rascove Molva spune, că scriitorul Maxim Gorki nu mai este urmărit de autoritățile țării sale, sistându-se procesele pornite împotriva lui. Astfel Gorki se va întoarce curând din Italia și se va stabili în Rusia.

Boalele străbunilor. Se crede în general, că oamenii de astăzi sunt cu mult mai supuși boalelor decât străbunii noștri. Profesorul francez Paul Raymond însă scrie într-o revistă medicală, că vechii înaintași, cari trăeau încă în peșteri, suferau de podagră și reumatism întocmai cum suferim și noi. Numitul profesor a cercetat oase din epoca de peatră și a găsit semnele înverdate ale multor boale: și pe atunci se aflau articulațiuni întepenite, spate cocoșate și alte neacasuri trupesti. Și nu numai la oameni, ci și la animale sălbatice Tuberculoza, precum și alte boale secerau multe victime și în vremile acelea.

Ziare trimise cu aeroplanul. Președintele Poincaré al republicii franceze a călătorit săptămâna trecută la Londra, unde a fost primit cu mare festivitate în palatul dela Buckingham. Regele George a dat o masă în onoarea oaspeiului său, cu care prilej s'au rostit importante toate politice. În același timp ziarele *Matin* și *parisianul Daily Mail* au scos un număr festiv, în care se apreciază evenimentul din Londra și toate rostit în palatul regal. S'au tipărit pe hârtie de lux câte două exemplare din ziarele amintite și s'au trimis prin mijlocirea unui aeroplan din Paris la Londra. Aviatorii Sluck și Gilbert primiseră însărcinarea din partea ziarelor, ca să dea regelui George și președintelui Poincaré numărul festiv, înainte de ce poșta obișnuită sosește la Londra.

Fumatul e oprit. Statul Pennsylvania a votat un proiect de lege, care oprește să se vândă tutun persoanelor mai tinere de douăzeci și unu de ani. Negustorul care calcă legea, se pedepsește cu amendă de 500—1500 coroane.

Om petrificat. Într-una din salele hotelului Drouot din Paris se va lăsa un obiect interesant și adevărat un om petrificat. Este vorba de o descoperire făcută în Patagonia: un bărbat puternic, înalt de aproape 2 metri, al cărui cadavru s'a conservat în apa calcaroasă a unui râu, unde a fost găsit. Un american l-a cumpărat și ca să câștige bani l-a adus la Paris. Însă silit de împrejurări, l-a zălogit și nu l-a mai scos. Acum a ajuns la licitație.

Petrecere în Zlatna. Producțiune teatrală împreună cu dans va aranja „Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur”, în Zlatna, luni, în 7 Iulie st. n. 1913 în ziua nașterii sf. Ioan Botezătorul. În pavilionul de vară al-hotelierului Mihail Moldovan. Se va da „La Șezătoare” de Dr. T. Brediceanu. Începutul la ceasurile 8 seara.

Francezii se sporesc. Poporațiunea republicii franceze în deceniile din urmă în loc de a crește a început să scadă. Cauzele scăderii sunt mai ales: alcoolismul și egoismul generației actuale. Presa franceză ani de zile a dat alarmă, vorbind în același timp de progresele și înflorirea Germaniei vecine. Ideea de revanșă în asemenea împrejurări începe să dispară din spirite. Fi- rește, țara este cu toate acestea bogată, sate și orașe se desvoltă tot mai mult. Nu lipsesc decât oamenii noi, cari să caale pe urmele celor vechi și să urmeze munca începută. Acțiunea de salvare, sfătuirii și anchete, n'au prea dat rezultat sperat. Acum în sfârșit datele mai nouă arată, că locuitorii Franței earăși se sporesc. Adevărat că numai cu câteva mii; patrioții însă se bucură, că țara începe a da înainte și în punctul acesta.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai dăruit: Dr. Alexandru Fodor, președintele „Reuniunii meseriașilor și economilor d'n Alba-Iulia”, 1 cor.; d-na Elena Stois, soție de proto-notar comitatens, 2 cor.; Ion Stanciu, zugrav de case, 50 bani; Vrgil Vrad, farmacist (Alba-Iulia), 3 cor.; Simeon Ghibu, paroh și Ion Miclăuș, învățător (Pianul-de-sus), câte 1 cor.; Toma Iancu, econom (Ampoita), aplicând pe orfanul Gligor Sanziană la cizmărie, 20 bani, ear măestrul de joc diplomat dl Nicolae Stoica cor. 4-10, adunate cu pălăria „Dumnezeu vede” la convenirea socială din 16 Iunie 1913.

Nr. 6486 Bis.

Notă.

Colecția de predici pentru toate Duminecele de peste an de profesorii Dr. E. Voitschi și Dr. Tarnavsky în 3 tomuri în edițiunea a II-a, sub îngrijirea și editarea profesorului Dr. Dimitrie Cioloca din Caransebeș, se poate procura dela editor cu suma de 18 cor.

Despre aceasta se încunoștiințează preoțimea noastră spre știre și orientare.

Sibiiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 28 Maiu 1913.

Consistorul arhidiecezan.

Poșta redacției.

Bucium. Răspunsul dorit l'am dat în numărul trecut, prin publicarea condițiunilor de primire.

Satulung. În lege se spune apriat, că ea intră în vigoare cu 1 Ianuarie 1913, deci cu începere dela datul acesta are să fie făcută și noua întregire. Legea a fost publicată în numerii 10 și 11 ai ziarului nostru.

Economie.

Pentru viieri.

Subscrisul comitet, dorind să pregătească un tinăr în toate indeletnicirile din viierit, și care să stee la dispoziția viierilor noștri, a hotărât să plătească din mijloacele Reuniunii române agricole sibiene taxa anuală, ce se cere pentru cercetarea școlii de viieri din Aiud (Nagyenyed), care ține 3 ani.

Condițiunile de primire la această școală, care începe la 1 Octomvrie n. c., sunt următoarele:

1. Tinerii, cari doresc să participe la această școală, să dovedească cu carte de botez, că au împlinit vârsta de 16 ani; să dovedească cu testimoniu școlar, că au absolvat cu succes cel puțin școala poporală; cu atestat medical (dela doctor), că sunt sănătoși și viguroși; cu atestatul primăriei comunei, în care s'au născut, că sunt morali, iar cu adevărul dela părinți sau dela tutori, iscălită în fața a 2 martori și provăzută cu timbru de 1 coroană, că aceștia nu-l împedecă dela absolvarea școlii.

Aceste dovezi, alăturate la o rugare de primire, scrisă în limba maghiară și adresată înaltului minister de agricultură, este a se trimite cel mai târziu până la 20 August n. c. la direcțiunea școlii de viierit din Aiud (M. kir. vinezelor iskola tekintetes igazgatóságának, Nagyenyed).

2. Subscrisul comitet mai cere, ca tinărul, care voește să cerceteze școala, să fie ficior de proprietar de viie din regiunea viticolă a comitatului Sibiiu (din părțile, în cari se lucră viia).

3. Să dea o declarațiune scrisă și subscrisă de beneficiarul tinăr și de părintii săi, prin care se îndatorează a sta (a lucra) după absolvare cel puțin 5 ani în comitatul Sibiiu, iar la din contră părintii să se oblige, că vor înapoia ajutorul primit dela Reuniune.

4. Să dovedească cu o adevărută de primire a direcțiunii școlii, că sunt primiți la școală.

Preoții, învățătorii și ceilalți cărturari ai noștri să facă bătători de seamă pe cei în drept la această publicație repeșită a noastră.

Sibiiu, 23 Iunie n. 1913.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Pant. Lucuța,
președinte.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Nr. 603/1913 prot.

(137) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din Ighidul-românesc, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare apărută în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar 600 cor. din repartitie pe popor, iar restul, precum și cvincvenalele sau cerut dela stat.

2. Cvarter constător din 2 odăi, o bucatărie și cămară.

Învățătorul, care va fi ales, va fi dator să țină strana la utrenie și vecernie în biserică, iar la sf. liturgie să cânte regulat cu copiii fără altă remunerație și să propună atât în școala de toate zilele, cât și în cea de repetiție religia și să cultive grădina de pomărit.

Învățătorul, care va dovedi și cvalificațiune muzicală pentru instruirea și conducerea unui cor bisericesc, va fi preferit și separat rebonificat.

Concurenții sunt datori să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile de concurs instruite cu estras de botez, atestat despre studiile premergătoare, absolut pedagogic și diplomă de învățător, eventual și alte documente recomandatoare, să le trimită la oficiul protopresbiterat al tractului Agnita (Szentagota).

Agnita, 12 Iunie 1913.

In înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Anunț.

Proprietatea fostelor domenii urbariale și boerești din Ucea-inferioară esarendează pădurea lor în estindere de 348 jugăre catastrale pentru drept de vânat, în 14 Iulie a. c. a m. la 10 ore în cancelaria comună — prin licitare verbală pe 6 ani dela 1913—1919. Arândă anuală e 20 cor. și prețul de strigare cu 10% vadiu.

A licita ori care cetățean maghiar are drept.

Vânatul constă din urși, porci sălbatici, căprioare și zburătoare.

Condițiunile de licitare se pot vedea la președintele fostelor domenii urbariale, precum și la forestiera statului din Arpașul-de-jos, — în Făgăraș în timpul orelor de oficiu.

Ucea-de-jos, 20 Maiu 1913

Ioan Cucu
președinte.

(138) 1—1

Manocuță
notar.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului vacant de cântăreț la biserică gr.-or. a „S-tei Adormiri” din Brașovul vechiu, se publică concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salar anual 500 cor. plătit anticipativ în fiecare lună.

b) 650 cor. ca venite ștolare.

Cântărețul ales va servi primul an dela alegere ca provizor, și satisfăcând chemării sale conștiințioase, se va definitiva primind cu începerea anului al II-lea de serviciu un adaus la salar de 100 cor.

Petenții au a se prezenta în una din Duminecele din termenul concursual în sfânta biserică spre a proba dexteritatea în cântările și tipicul bisericesc.

Petițiunile instruite cu:

1. Atestat de botez, că respectivul cântăreț este de religiune gr.-orientală.

2. Atestat de serviciu și de conduită morală dela oficiul parohial, și

3. Atestat de cvalificațiune cantorală dela protopopul concernent, sunt a se adresa în termenul deschis subscrisului paroh și președinte.

Brașovul-vechiu, în 7/20 Iunie 1913

Comitetul parohial gr.-or.:

Iosif Maximilian
paroh și prezid.

Romul Ardelean
(134) 3—3

Nr. 371/1913

(136) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din comuna Iclandul-mare, protopresbiteratul Murăș-Oșorhei, pe baza ordinului consistorial din 22 Maiu a. c. Nr. 6319 școl. se eserie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

I. Salar fundamental 1000 cor., solvabil: 400 coroane din repartitie dela popor, 400 cor. din lada bisericii, 200 cor. ajutor dela consistoriu.

II. Cuartir corespunzător în edificiul școalei.

III. 1/4 jugăr grădină.

După intrarea în valoare și respective punerea în aplicare a art. de lege XVI din 1913, salarisarea învățătorului se va îndeplini prescrișelor aceluia. — Lângă alte datorințe impuse prin lege și regulamentele în vigoare, alesul și respective instituitul învățător la acest post i se impune ca datorință a conduce elevii la serviciile divine din biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice și în de cursul ferilor mari, și a forma un cor bisericesc cu tinerimea adultă.

Petițiile concursuale înzestrate cu documentele recerute să se aștearnă subscrisului oficiu protopopesc în termenul deschis. Până înainte de alegere cu 8 zile concu enții au a se prezenta în comună spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Murăș-Oșorhei, la 10/23 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Murăș-Oșorheiului în conțe egere cu comitetul parohial concernent.

Stefan Russu
protopresbiter.

Acea Doamnă,

care a găsit Miercuri în 26 l. c. la 1/26 seara colțu str. Sporer și Piața Mare

un raier alb de pălărie

e rugată al preda la **Dr. Phleps, Piața Mare Nr. 19.** (141) 1—1

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnasiale, reale sau civile află loc de practicant la firma **Ioan Comșa & fiu, Săliște (Sze-listye, Szeben m.)** (135) 2—3

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 81—

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Notițe

despre

întâmplările contemporane

serise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 350 + porto 30 fil.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Monografia

școalei gr.-orient. române

din Tilișca

de

Ioan Bratu,
director școlar.

Prețul 1 cor. + porto 10 fil.

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Invierea lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Invierea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nașterea Maicei Domnului
Pogorârea Duhului sfânt
Nașterea sfântului Ioan Botezătoru
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumtru călare
Sfântul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Arhanghelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

IV.

Arhanghelul Mihail
" Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumtru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
" Simeon
" Andrei
Evangelistul Ioan
" Luca
" Marcu
" Mateiu
Prorocul Zaharia
Apostolul Iacob
" Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.				
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.				
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	34-60	42—	56—	70—
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56—	72-50	23-10	27-30	40-60	49—	65-80	20-30	23-80	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	19-60	26-60

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru prapori din orișice fel de materii și de orișice coloare pe lângă condițiile cele mai favorabile